

Rundskriv 2024/12

Pristilskudd og avgifter for lokalt foredlet melk

Utfyllende bestemmelser om pristilskudd og avgifter for lokalt foredlet melk.

Innhold

Innledning	2
1. Formål med tilskudd og avgifter	3
Pristilskudd	3
Omsetningsavgift	3
Kvoteordningen for melk og overproduksjonsavgift	3
Forskningsavgift	3
2. Vilkår for produksjonsforetak	4
Lokalforedlingskvote	4
Vanlig jordbruksproduksjon	4
Avgiftsplikt	4
Vilkår for foredlingsforetak	4
Rapporterings- og avgiftsplikt	5
Prisutjevningsordningen	5
3. Rapportering av lokalt foredlet og omsatt melk	6
Hvem skal rapportere?	6
Hvordan rapportere?	6
Hva skal rapporteres?	6
Foredlingsforetak som kjøper melk fra flere foretak	6
For foretak som produserer brunost eller prim	6
Produktgruppe 3	7
Produktgruppe 4	7
Produktgruppe 6	7
Regneeksempel:	7
Frister for rapportering	7
4. Utbetaling av tilskudd og innkreving av avgifter	8
Soner og soneplassering	8
Satser for pristilskudd og avgifter	8
Utbetaling av pristilskudd og innkreving av avgifter	8
5. Opplysningsplikt og kontroll	9
Opplysningsplikt ved endringer	9
Kontroll av salgsdokumentasjon	9
Avkorting av tilskudd	9
Adgang til å klage	10

Innledning

Landbruksdirektoratet forvalter ordningen med utbetaling av pristilskudd melk og har ansvaret for innkreving av avgifter for melk som er levert direkte fra produksjonsforetak til foretak med lokal foredling av melk. Disse ordningene reguleres gjennom:

- Forskrift om pristilskudd i landbrukssektoren (pristilskuddforskriften)
- Forskrift om søknads- og rapporteringsfrister for pristilskudd og formidling av pristilskudd i landbrukssektoren (fristforskriften)
- Lov til å fremja omsetnaden av jordbruksvarer (omsetningsloven)
- Forskrift om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk (omsetningsavgiftsforskriften)
- Forskrift om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift (innkrevingsforskriften)
- Forskrift om forskningsavgift på landbruksprodukter (forskningsavgiftsforskriften)
- Forskrift om kvoteordningen for melk (kvoteforskriften)

Utfyllende bestemmelser for avgifter og pristilskudd for melk som er levert direkte fra produksjonsforetak til småskala foredlingsforetak for videre bearbeiding og salg. Satser og soner for pristilskudd melk fastsettes i Jordbruksavtalen.

Det vises i tillegg til kommentarer til de generelle bestemmelsene for pristilskudd.

1. Formål med tilskudd og avgifter

Pristilskudd

Distriktstilskudd og grunntilskudd melk utgjør pristilskuddene på melk.

«Formålet med pristilskott til mjølk er å bidra til ei inntekts- og produksjons-utvikling i mjølkeproduksjonen som bidreg til å oppretthalde busetjing og sysselsetjing i heile landet ved lag gjennom å jamne ut skilnader i lønsemda i produksjonen.» Prop.1 S (2019-2020)

Tilskudd kan utbetales til foretak for melk som er produsert, dvs. levert eller dokumentert omsatt innenfor disponibel kvote eller lokalforedlingskvote, jf. pristilskuddforskriften § 5. Distriktstilskudd utbetales for ku- og geitemelk. Grunntilskudd utbetales for geitemelk.

Fra 1. januar 2024 ble det innført grunntilskudd på økologisk melk. Dette utbetales til foretak som har Debio-godkjent, økologisk melkeproduksjon.

Omsetningsavgift

Formålet med omsetningsavgift for melk fremgår av omsetningsloven § 1:

«Fyremålet (...) er gjennom samyrke å fremja umsetnaden av kjøtt av storfe, sau, svin, fjørfe og reinsdyr, korn og oljefrø, mjølk, egg, pelsdyrskinn, poteter, grønsaker, frukt og bær.»

Omsetningsavgiften betales av foretak for melk som er omsatt fra produksjonsforetak til foredlingsforetak, jf. innkrevingsforskriften § 4 og 5. Omsetningsavgiften går inn i fondet for omsetningsavgift for melk, og blir brukt til finansiering av tiltak som fremmer omsetningen av melk, markedsregulering, faglige tiltak og opplysningsarbeid.

Kvotordningen for melk og overproduksjonsavgift

Formålet med kvotordningen fremgår av kvoteforskriften § 1:

«Formålet med kvotordningen for melk er å tilpasse melkeproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet innenfor de målsetninger Stortinget har fastsatt, herunder distriktsprofil og variert bruksstruktur.»

Overproduksjonsavgiften betales av foretak for melk som er omsatt fra produksjonsforetak til foredlingsforetak ut over disponibel kvote eller lokalforedlingskvote, jf. omsetningsavgiftsforskriften § 3. Overproduksjonsavgiften finansierer kvotordningen for melk som forvaltes av Landbruksdirektoratet.

Forskningsavgift

Formålet med forskningsavgift for melk fremgår av forskningsavgiftsforskriften § 1:

«Formålet (...) er gjennom innkreving av forskningsavgift å sikre økonomisk grunnlag for forskning knyttet til landbruksprodukter som nyttes til ervervsmessig bearbeiding eller framstilling av nærings- og nytelsesmidler og fôrkorn til husdyr.»

Forskningsavgiften skal betales av det foretaket som første gang mottar melk fra produsent. Ved direktealg fra produsent til forbruker eller detaljist, betales avgiften av produsenten, jf. forskningsavgiftsforskriften § 5. Avgiften går inn i fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter, og brukes til forskning på landbruksprodukter brukt til produksjon av eller som næringsmiddel.

2. Vilkår for produksjonsforetak

Grunn- og distriktstilskudd kan gis til produksjonsforetak for melk som er produsert eller foredlet i samsvar med regelverk for jordbruksvirksomhet og håndtering av jordbruksvarer, jf. pristilskuddsforskriften § 2.

Det er foredlingsforetaket i samarbeid med produksjonsforetaket som skal rapportere inn mengde omsatt melkeprodukt. Omsatt foredlet melkeprodukt blir omregnet til liter levert melk i samsvar med vedlegg 1 til kvoteforskriften. Vilåret om at melka må være omsatt som foredlet produkt, er gitt for å sikre at melken har en slik kvalitet at den faktisk er solgt. For at produksjonsforetaket skal kunne motta tilskudd, må foredlingsforetaket ved rapportering bekrefte at vilkårene om at varen skal være foredlet i samsvar med regelverk for håndtering av jordbruksvarer i pristilskuddsforskriften § 2 er oppfylt.

Grunntilskudd kan gis til foretak med produksjon av geitemelk og distriktstilskudd til foretak med produksjon av ku- og/eller geitemelk, jf. pristilskuddsforskriften § 5. Melken må være produsert innenfor foretakets disponible kvote eller lokalforedlingskvote fastsatt etter §§ 4 og 6 i kvoteforskriften. Dette innebærer at grunn- og distriktstilskudd faller bort for melk som er produsert ut over disponibel kvote eller lokalforedlingskvote.

Tilskuddet utbetales ikke etter søknad. Retten til tilskudd følger automatisk av foredlingsforetakets innrapporterte leveranse. Det er den omregnete melkemengden som ligger til grunn for beregning av tilskuddet.

Lokalforedlingskvote

Foretak som ønsker å produsere melk og videreforedle den lokalt, må fra mai 2021 ikke lenger søke om lokalforedlingskvote. Lokalforedlingskvote for melkeprodusenter tilsvarer produksjonstakene i § 4 i kvoteforskriften, fratrukket eventuelle grunnkvoter som foretaket disponerer. Produksjonstakene ble nedjustert til 700 000 liter kumelk og 350 000 liter geitemelk til fra 1. januar 2024. Foretak som de siste tre årene før dette produserte mer enn de nye produksjonstakene, og der en andel ble foredlet lokalt, kan få beregnet en lokalforedlingskvote på grunnlag av foretakets høyeste årlige produksjonsvolum i denne perioden.

Det er et vilkår at melken foredles på eller i nærheten av den landbrukseiendommen hvor den produseres. Melk produsert innenfor lokalforedlingskvote kan ikke leveres til meieri.

Dersom flere foretak leverer melk som er produsert innenfor lokalforedlingskvote til samme foredlingsforetak, settes produksjonstaket til summen av foretakenes lokalforedlingskvoter, begrenset oppad til produksjonsleddene i §4. Dette er nærmere omtalt i kvoteforskriften § 6.

Vanlig jordbruksproduksjon

Hvis det ved søknad om produksjonstilskudd ikke er rapportert, eller rapportert inn for liten omregnet melkemengde i forhold til omsøkt dyretall, kan søknad om produksjonstilskudd bli stoppet. Dette fordi saksbehandler må vurdere om søker av produksjonstilskudd driver vanlig jordbruksproduksjon. For foretak som leverer mye eller all melk til lokal foredling, vil det være viktig med mest mulig løpende rapportering, og ikke bare innen søknadsfristen 1. februar. Da kan en unngå at søknad om produksjonstilskudd blir stoppet.

Avgiftsplikt

Produsent plikter å betale omsetningsavgift for all omsatt melk, jf. omsetningsloven § 5a og omsetningsavgiftsforskriften § 1. Ved direktesalg fra produsent til forbruker eller detaljist skal forskningsavgiften betales av produsent, jf. forskningsavgiftsforskriften § 5.

Det er den omregnete melkemengden som ligger til grunn for innkreving av avgiftene. Avgiftsbeløpet blir motregnet mot pristilskudd som produksjonsforetaket kan få for den samme melken, jf. innkrevingsforskriften § 5, forskningsavgiftsforskriften § 5 og pristilskuddsforskriften § 9.

For melk som omsettes ut over disponibel kvote eller lokalforedlingskvote skal det i tillegg svares overproduksjonsavgift, jf. omsetningsavgiftsforskriften § 3 og kvoteforskriften § 7. Eventuell overproduksjonsavgift kreves inn samtidig med omsetningsavgiften, og etter de samme reglene. Det er den ansvarlige som blir ilagt overproduksjonsavgift, jf. kvoteforskriften § 7. I de fleste tilfeller vil dette være foretaket som har fått beregnet lokalforedlingskvoten.

Vilkår for foredlingsforetak

Det er krav om at produksjon, foredling og omsetning oppfyller krav gitt i hygienepakken, jf. næringsmiddelhygieneforskriften og animaliehygieneforskriften (jf. forskrift 22. desember 2008 nr. 1623 om næringsmiddelhygiene og forskrift 22. desember 2008 nr. 1624 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse).

Første gang foredlingsforetaket skal rapportere foredlet og solgt vare til Landbruksdirektoratet, må foredlingsforetaket fylle ut og sende inn skjemaet "Melde om oppstart av lokal foredling melk". Kopi av registrering fra Mattilsynet skal legges ved. Foredlingsforetak som har godkjenning av foredlingsvirksomheten fra Mattilsynet sender kopi av godkjenningsdokumentet. I tillegg til kopi av godkjenning eller registrering, skal foretaket legge ved kopi av nyeste tilsynsrapport fra Mattilsynet som bekrefter at virksomheten har produksjon i samsvar med Mattilsynets regelverk.

Det skal ikke utbetales tilskudd for melk som er foredlet eller omsatt i strid med Mattilsynets regelverk jf.

grunnvilkårene i § 2 i pristilskuddforskriften. Er varen omsatt, skal det likevel betales avgift for den omregnede melkemengden. I slike tilfeller er det må foretaket opplyse særskilt om dette i en skriftlig henvendelse til Landbruksdirektoratet.

Rapporterings- og avgiftsplikt

Foretak som omsetter lokalt foredledede melkeprodukter plikter å rapportere sin omsetning i medhold av § 6 i innkrevningsforskriften og § 8 i forskningsavgiftsforskriften.

Det skal betales forskningsavgift for all melk som nyttes til ervervsmessig bearbeiding eller framstilling av nærings- og nytelsesmidler, jf. forskningsavgiftsforskriften § 4.

For melk som er levert fra produksjonsforetak til foredlingsforetak, følger det av forskriftens § 5 andre ledd at det er foredlingsforetaket som skal betale forskningsavgiften.

Prisutjevningsordningen

Foredling av melk produsert innenfor lokalforedlingskvote er ikke omfattet av prisutjevningsordningen. Dette gjelder imidlertid ikke dersom foretaket foredler mer enn 200 000 liter melk til flytende produkter, eller mer enn 500 000 liter melk til faste produkter. Slike tilfeller kommer inn under prisutjevningsordningen fra første liter anvendt melk. Det vises til § 2 i forskrift om prisutjevningsordningen for melk. Meieriselskap som omfattes av denne forskriften skal sende månedlige oppgaver over solgt kvantum melkeprodukter samt beregnet mengde melk bak produktene.

3. Rapportering av lokalt foredlet og omsatt melk

Hvem skal rapportere?

Det er det foretaket som omsetter lokalt foredelede melkeprodukter, foredlingsforetaket, som skal rapportere sitt salg av melkeprodukter til Landbruksdirektoratet.

Ved å rapportere bekrefter foredlingsforetaket hvorvidt foredling og omsetning er gjennomført i henhold til Mattilsynets regelverk, og at mengde omsatte melkeprodukter samsvarer med foretakets regnskap. Rapporteringen er også grunnlag for tilskudd som kan utbetales til produksjonsforetak som har levert melk direkte til foredlingsforetaket.

Hvordan rapportere?

Rapportering til Landbruksdirektoratet skjer elektronisk til Leveransedatabasen. Først når Landbruksdirektoratet har mottatt skjemaet "Melde om oppstart av lokal foredling melk" med vedlagt dokumentasjon fra Mattilsynet, se avsnitt 4.1., opprettes foredlingsforetaket i Leveransedatabasen.

[Lenke til digital rapportering og rapporteringsskjema](#). Innlogging skjer via Altinn.

Hvis foretaket ønsker å rapportere samlet for flere måneder samtidig, skal rapporteringen minst gjøres pr. halvår. Med det menes at omsatt melkeprodukt i 1. halvår rapporteres inn på juni, mens omsatt melkeprodukt i 2. halvår rapporteres inn på desember.

Å rapportere samlet for hele året er ikke mulig, da avgiftssatsene ofte blir endret 1. juli.

Hva skal rapporteres?

Det solgte melkeproduktet skal rapporteres inn på den måneden salget fant sted. Salget må kunne dokumenteres og være tilgjengelig for ettersyn. Se utfyllende opplysninger om salgsdokumentasjon i avsnitt 7.2.

Bare omsatt vare skal rapporteres

- Det gis ikke tilskudd til vare som er kassert. For å forsikre seg om at melk levert til lokal foredling holder en slik kvalitet at den faktisk er benyttet i et foredlet melkeprodukt, er det et krav at produktet skal være solgt. Det betyr at melk som brukes til eget hushold, svinn og melkeprodukter som på annen måte ikke blir solgt som menneskeføde, ikke er berettiget tilskudd og ikke skal tas med ved rapportering.
- Produktet regnes som solgt når det er solgt direkte til forbruker, eller til varehandel/grossist for videre salg/distribusjon.
- Når samme melk benyttes i flere produkter, skal kun hovedproduktet oppgis. Eksempel på dette er når hvitost rapporteres. Brunost som er laget av mysen skal ikke rapporteres. Et annet eksempel er rapportering av smør og rømme/fløte. Pultost som er laget på skummet melk skal ikke rapporteres. Eller det kan rapporteres pultost, men ikke smør og rømme/fløte.
- Ved rapportering skal antall liter eller kilo foredlet og solgt produkt føres opp i riktig produktgruppe.
- På rapporteringsskjemaet skal det krysses av dersom melkeprodusenten har Debio-godkjent, økologisk melkeproduksjon. Avkryssing skjer nederst på skjemaet der melkemengden fordeles på produsent(er).

Foredlingsforetak som kjøper melk fra flere foretak

Foredlingsforetak som kjøper melk fra TINE må oppgi mengde melk (benevnes supplert melk) ved rapportering, hvis denne melken er brukt i produksjonen av de melkeproduktene som rapporteres til Landbruksdirektoratet. Dette fordi det allerede er utbetalt tilskudd og innkrevd avgifter for melk som er levert til TINE. Melken skal derfor trekkes fra beregningsgrunnlaget for tilskudd og avgifter.

Dersom foredlingsforetaket mottar melk direkte fra flere produksjonsforetak, må den omregnede melkemengden fordeles mellom produksjonsforetakene. Dette gjøres nederst i skjemaet.

For foretak som produserer brunost eller prim

Det er fire produktgrupper for brunostprodukt, produktgruppe 3, 4, 6 og 8.

Bruk produktgruppe 8 ved rapportering av brunostprodukt med primlignende konsistens.

Det kan være vanskelig å velge mellom produktgruppe 3, 4 og 6 ved rapportering av fast brunost. Vi krever derfor at foretaket sender skriftlig beskrivelse av hvordan brunosten blir produsert til Landbruksdirektoratet. Dette er for å:

- Bevisstgjøre foretaket om hvilken produktgruppe som er den mest riktige å velge.
- Ansvarliggjøre foretaket for at rett produktgruppe er brukt ved rapportering.

Bruk skjema Brunostdokumentasjon. Foretaket sender beskrivelse av produksjonsmåten én gang. Dersom

produksjonsmåten blir endret, må foretaket sende ny beskrivelse. Innsendt dokumentasjon legges til grunn ved søknad om pristilskudd og ved kontroll.

Produktgruppe 3

For helfet brunost av Tinntype fjernes alt myseproteinet (kasein) før kokeprosessen begynner. Det krever en ekstra siling av mysen, slik at også de minste partiklene av hvitost blir fjernet før koking. Det tilsettes ikke melk til brunostmassen.

Produktgruppe 4

Hvis det ikke blir tilsatt melk til brunostmassen, eller oppislått (B.) tilsvarer mindre enn 30 % av total melkemengde, skal osten rapporteres i produktgruppe 4. Det er ikke avgjørende om melken blir separert eller ikke før kaseinet blir tatt ut. Mengde helmelk før evt. separering og uttak av kasein er den melkemengden (A.) som skal brukes når du skal regne ut % tilsatt melk. Det gjelder også når utgangspunktet for osten er myse av skumma melk.

Produktgruppe 6

Hvis oppislått tilsvarer mer enn 30 % av total melkemengde, skal osten rapporteres i produktgruppe 6. Det gjelder også hvis brunosten er kokt av helmelk (kaseinet er ikke tatt ut).

For å finne riktig produktgruppe kan denne formelen brukes:

$$B \times 100 / A + B = \%$$

Regneeksempel:

All melken fra morgenmelkingen (120 liter) blir ystet. Ostemassen (kaseinet) fra melken blir tatt ut og mysen som er tilbake kokes. All melken etter kveldsmelkingen (80 liter) blir tilsatt og koker med til ferdig brunost.

Antall liter tilsatt melk (oppislått) x 100 / Antall liter melk totalt i koka = % tilsatt melkemengde

80 liter x 100 / 120 + 80 liter = 40 % = Produktgruppe 6 med omregningsfaktor 8,5.

Frister for rapportering

I fristforskriften § 4 andre ledd heter det at:

«Foredlingsforetak som mottar melk direkte fra produsent, skal rapportere sitt salg av lokalt foredlete melkeprodukter til Landbruksdirektoratet senest 1. februar året etter at salget fant sted. Dette er også søknadsfristen for grunn- og distriktstilskudd som produsenten kan få for melk levert til lokal foredling».

Samme frist gjelder for foretak som skal betale omsetnings- og/eller forskningsavgift for omsatt vare året før. Vi gjør oppmerksom på at rapportering etter fristen, likevel gir grunnlag for innkreving av avgifter som foretaket skal betale.

Foretak som ønsker utbetaling av tilskudd hvert kvartal kan rapportere elektronisk innen:

- 15. april (solgt vare t.o.m. mars)
- 15. juli (solgt vare t.o.m. juni)
- 15. oktober (solgt vare t.o.m. september).

Disse fristene er valgfrie og kommer i tillegg til hovedfristen 1. februar. Landbruksdirektoratet kan i henhold til § 11 i fristforskriften gi et foredlingsforetak tre ukers fristutsettelse dersom en begrunnet søknad er sendt til direktoratet før 1. februar.

4. Utbetaling av tilskudd og innkreving av avgifter

Det er kun foredlet og solgt melkeprodukt som er tilskuddsberettiget. Det gis ikke tilskudd til melk som kasseres. Den solgte mengden foredlet melkeprodukt regnes om til liter melk etter omregningsfaktorer som er fastsatt i vedlegg 1 til kvoteforskriften. Mengde omregnet melk i liter er grunnlaget for beregning av tilskudd og avgifter.

Soner og soneplassering

Satsene for distriktstilskudd melk er differensiert i ulike geografiske soner fra A til J. Sonene er fastlagt av avtalepartene i jordbruksoppjøret og følger av Sonekart for distriktstilskudd melk og kjøtt.

Riktig sone for et foretak følger av hvor driftssenteret til foretaket er plassert. Riktig driftssenter etter jordbruksavtalens kapittel 6.1 er der driftsbygningen ligger. Produksjonsforetaket er ansvarlig for at korrekt informasjon om hvor foretakets driftssenter er registrert i forvaltningens landbruksregisteret.

Mer informasjon om soner, driftssenter og produksjonsforetakets ansvar finner du under [Melde fra om endring av driftssenter](#).

Satser for pristilskudd og avgifter

Ved utbetaling av pristilskudd til lokalt foredlet melk kan Landbruksdirektoratet gjøre fratrekk for omsetningsavgift, overproduksjonsavgift og forskningsavgift, jf. pristilskuddforskriften § 9. Omsetningsavgift innkreves årlig eller halvårlig fra produsent.

Gjeldende satser er å finne under [Satser for pristilskudd og avgifter](#).

Utbetaling av pristilskudd og innkreving av avgifter

Landbruksdirektoratet utbetaler tilskudd til produksjonsforetaket fortløpende etter fristenes utløp. Tilskuddene blir overført til produksjonsforetakets kontonummer som forvaltningen henter fra Landbruksregisteret.

Avgiftsbeløpet blir motregnet mot tilskudd som produksjonsforetaket kan få for den samme melken. Hvis avgiftsbeløpet er høyere enn tilskuddsbeløpet, krever Landbruksdirektoratet inn avgiftene på tilsendt faktura.

5. Opplysningsplikt og kontroll

Opplysningsplikt ved endringer

Dersom vilkårene for lokalforedlingskvote ikke lenger er til stede, skal foretak som produserer eller foredler melk, varsle Landbruksdirektoratet om dette. Varslingen skal skje uten ugrunnet opphold.

Landbruksdirektoratet skal også varsles ved endring av andre forhold som vedkommer vilkårene for pristilskudd og grunnlaget for avgifter. Det kan være endring av driftssenter og endret produksjonsmåte for brunost. I tillegg skal det opplyses om endringer i foretaksnavn og/eller organsisasjonsnummer, og ved endring i drift av foredlingsforetaket (midlertidig stopp, nedleggelse eller salg).

Kontroll av salgsdokumentasjon

Landbruksdirektoratet fører tilsyn med at utbetaling av pristilskudd er riktig, og har adgang til all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddet. Landbruksdirektoratet kan foreta stikkprøvekontroll hos tilskuddsmottakeren, som plikter å yte bistand ved slik kontroll. Hvert år kan noen foretak bli bedt om å dokumentere sin innrapporterte omsetning.

Grunnlaget for rapporteringen skal være tilgjengelig for ettersyn. Det vil si at dokumentasjon på salget må foreligge. Landbruksdirektoratet sitt dokumentasjonskrav tar utgangspunkt i skattemyndighetenes regelverk i bokføringsforskriften.

Den alminnelige hovedregel for foretak som er selvstendig næringsdrivende og som er forpliktet til å følge bokføringsforskriften, §§ 5-1, 5-3 og 5-4, er at det skal utstedes en salgsfaktura, kvittering eller likeverdig dokument ved salg, med mindre man faller under regelen om kontantsalg.

Salgsdokumentasjonen skal minst inneholde:

1. Nummer og dato for utstedelse av dokumentasjonen.
2. Selgers og kjøpers navn, adresse og org.nr. (angivelse av kjøper er kun nødvendig ved salg til næringsdrivende.)
3. Type vare og kvantum.
4. Tidspunkt og sted for levering av varen.
5. Vederlag og betalingsforfall for varen.

Med kontantsalg menes salg der kjøpers betalingsforpliktelse overfor selger gjøres opp ved levering. For bokføringspliktige som driver sporadisk kontantsalg som ikke overstiger tre ganger folketrygdens grunnbeløp i løpet av et regnskapsår, gjelder ikke kravene om kassaapparat. Satsene for grunnbeløpet i folketrygden finnes på www.nav.no. Bokføringspliktige kan dokumentere kontantsalg fortløpende i innbundet bok, der sidene er forhåndsnummerert, eller ved gjenpart av daterte forhåndsnummererte salgsbilag.

Avkorting av tilskudd

Pristilskudd kan tilbakeholdes eller avkortes ved overtredelser av pristilskuddforskriften eller annet regelverk. I pristilskuddforskriften § 12 heter det:

«Dersom mottaker uaktsomt eller forsettlig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknad, rapportering eller på annen måte, som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet, kan hele eller deler av pristilskuddet som tilfaller mottaker avkortes.»

Bestemmelsen regulerer avkorting av tilskudd ved feilopplysninger. Avkortning innebærer en reduksjon i tilskuddet som foretaket i utgangspunktet hadde rett på. Avkorting forutsetter at søker uaktsomt eller forsettlig har gitt feilopplysninger, og at de uriktige opplysningene medfører eller kunne ha medført en urettmessig utbetaling av tilskudd. Det er ingen faste satser for hvor stort et eventuelt avkortingsbeløp skal være. Som en retningslinje for beregning av avkortingsbeløpet kan følgende vurderes:

- Der en feilopplysning er gitt simpelt uaktsomt, dvs. at søker *burde* ha forstått at opplysningen som ble gitt kunne føre til urettmessig utbetaling, kan det legges til grunn en standardisert avkortningsnorm. I det faktiske berettigede tilskuddet kan det trekkes det fra et beløp tilsvarende den merutbetalingen feilopplysningen i søknaden ville medført.
- Der en feilopplysning er gitt grovt uaktsomt eller forsettlig ligger avkortningsnormen fra 60 – 100 %. At en feilopplysning er inngitt forsettlig innebærer at søker med viten og vilje har oppgitt feil opplysning for å oppnå en større tilskuddsutbetaling. Ved feilopplysninger i søknader ligger alternativet «grovt uaktsomt» tett opp mot forsettlig. Om en feilopplysning er gitt grovt uaktsomt er det ikke sikkert at søkeren «med viten og vilje» visste at opplysningen var feil, men det er svært usannsynlig at søkeren ikke var klar over det.

Urettmessig utbetalt tilskudd kan altså trekkes tilbake. Landbruksdirektoratet kan i tillegg vurdere avkorting av resten av tilskuddet, samt politianmeldelse i henhold til gjeldende straffelovgivning om bedrageri. Også ved unndragelse og forsøk på unndragelse av avgifter, kan direktoratet vurdere politianmeldelse.

Adgang til å klage

Vedtaket fattet i medhold av pristilskuddsforskriften eller formidlingsforskriften kan påklages til Landbruks- og matdepartementet jf. pristilskuddsforskriften § 16. Klagen sendes via Landbruksdirektoratet innen tre uker etter at vedtaket er mott